

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan:

## **SERA GAZI EMİSYONLARININ İZLENMESİ, DOĞRULANMASI VE RAPORLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

### **BİRİNCİ BÖLÜM**

#### **Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

##### **Amaç**

**MADDE 1-** (1) Bu Yönetmeliğin amacı; EK-1'deki listede yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesine, doğrulanmasına ve raporlanmasına dair usûl ve esasları düzenlemektir.

##### **Kapsam**

**MADDE 2-** (1) Bu Yönetmelik; EK-1'deki listede yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesi, doğrulanması ve raporlanması iş ve işlemlerini, bu iş ve işlemler hakkında yetkili bulunan mercilerin görev ve sorumluluklarını ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca yetkilendirilmiş doğrulayıcıların, işletmelerin ve işletmecilerin mükellefiyetlerinin belirlenmesine dair usûl ve esasları kapsar.

##### **Dayanak**

**MADDE 3-** (1) Bu Yönetmelik,

- a) 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun,
  - b) 04/07/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin,
  - c) 16/10/2003 tarihli ve 4990 sayılı Kanun ile uygun bulunan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin,
  - ç) 05/02/2009 tarihli ve 5836 sayılı Kanun ile uygun bulunan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolü'nün,
- ilgili hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

##### **Tanımlar**

**MADDE 4-** (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Akreditasyon: Bu Yönetmelikte öngörülen doğrulama faaliyetlerini gerçekleştirecek olan doğrulayıcı hakkında Türk Akreditasyon Kurumu'nca yürütülen detaylı değerlendirmeleri takiben, doğrulayıcının yetkinliğini ve bağımsızlığını resmen göstermek üzere beyan veya bildiri düzenlenmesini;
- b) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı;
- c) Doğrulama: Bu Yönetmelik ekindeki EK-4 uyarınca doğrulama görüşü temin edilmek üzere doğrulayıcı tarafından yürütülen faaliyetleri,
- ç) Doğrulayıcı: Doğrulama işlemini icra etmek ve bu konuda raporlamada bulunmak üzere akreditasyonu yapılmış ve Bakanlık'ça yetkilendirilmiş bulunan doğrulama kurumunu veya kişisini,
- d) İzleme plânı: Veri toplama ve veri işleme faaliyetlerinin ve bunların doğruluk kontrol

sistemi de dâhil olmak üzere izleme metodolojisinin detaylı, eksiksiz ve şeffaf olarak belgelenmesine dair bildirimini,

- e) İşletme: Tesis ve faaliyetlerin bütünü,
- f) İşletmeci: Sera gazlarının izlenmesi, doğrulanması ve raporlanması prosedürüne tâbi olan faaliyeti yürüten veya tesisi işleten ve mülkiyet hakkı, kiralama veya diğer hukukî yollarla kullanma hakkına sahip bulunan sorumlu gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarını,
- g) Sera gazı emisyonu: Kızıl ötesi radyasyon emen ve yeniden salan, hem tabii ve hem de beşerî kaynaklı olabilen ve EK-2'deki listede belirtilen gazları ve gaz benzeri diğer atmosfer bileşenlerini,
- ğ) Sera gazı emisyon raporu: Bakanlık'ça onaylanmış sera gazı emisyon izleme plânı ve Bakanlık'ça yayımlanacak olan tebliğler çerçevesinde hazırlanacak olan rapor,
- h) Tesis: EK-1'deki listede belirtilen faaliyetlerin veya bu faaliyetler ile teknik bir bağlantısı olan ve emisyonlar ve kirlilik üzerinde etkiye sahip olabilecek doğrudan ilişkili diğer faaliyetlerden herhangi birinin veya daha fazlasının yürütüldüğü sabit teknik üniteyi,
- ı) TÜRKAK: Türkiye Akreditasyon Kurumu'nu ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Emisyonların İzlenmesi, Doğrulanması ve Raporlanması İş ve İşlemlerine Dair Usûl ve Esaslar

#### **İzlemeye, doğrulamaya ve raporlamaya tâbi faaliyetler**

**MADDE 5-** (1) Sera gazı emisyonlarının izlenmesine, doğrulanmasına ve raporlanmasına tâbi faaliyetler ve sera gazı emisyonları EK-1'deki listede gösterilmiştir.

#### **Sera gazı emisyonlarının izlenmesi**

**MADDE 6-** (1) Sera gazı emisyonları, EK-3'de belirtilen ilkeler çerçevesinde izlenir.

(2) İşletmeler için, sera gazı emisyon izleme plânı hazırlanması mecburîdir.

(3) İşletmeciler sera gazı emisyonlarını izleme planı ve Bakanlık'ça belirlenecek usul ve esaslara göze izlemekle yükümlüdür.

(4) İşletmeci, izleme plânını ilk raporlama tarihinden en az altı ay önce onaylanmak üzere Bakanlığa göndermek zorundadır.

(5) Uygun bulunmayan izleme plânlarının eksikliklerinin giderilmesi için 20 iş günü ek süre tanınır. Bu süre içinde Bakanlık'ça belirlenen şartların eksiksiz olarak yerine getirilmesi hâlinde, sera gazı emisyon izleme plânı kayda alınır.

(6) İzleme planının geçerlilik süresi Bakanlık'ça belirlenir.

#### **Sera gazı emisyonlarının raporlanması**

**MADDE 7-** (1) Ek-1'de yer alan faaliyetleri yürüten işletmelerin işletmecileri, her yılın 30 Nisan tarihine kadar bir önceki yılın 01 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasında izlenen sera gazı emisyonlarını Bakanlığa raporlamak zorundadır.

(2) Sera gazı emisyonlarının raporlanması, EK-3'de belirtilen ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilir.

(3) Sera gazı emisyon raporunun, Bakanlık'ça onaylanan ve kayda alınan izleme plânı çerçevesinde hazırlanması şarttır.

(4) Sera gazı emisyonu izlenmesi, raporlanması ve izleme plânı ile ilgili diğer usûl ve esaslar, Bakanlık'ça hazırlanacak tebliğler ile düzenlenir.

#### **Sera gazı emisyonlarının doğrulanması**

**MADDE 8-** (1) EK-1'de belirtilen faaliyetleri yürüten işletmelerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarına ilişkin izleme plânının ve sera gazı emisyon raporunun Bakanlığa gönderilmeden evvel doğrulanması mecburîdir.

(2) Sera gazı emisyonlarının doğrulanmasının, EK-4'de belirtilen ilkeler çerçevesinde yapılması şarttır.

#### **Doğrulayıcılara ilişkin esaslar**

**MADDE 9-** (1) Sera gazı emisyonlarının doğrulanması işlemi, Bakanlık'ça yetkilendirilmiş doğrulayıcılar tarafından yapılır.

(2) Doğrulayıcıların yetki belgesi almadan önce akreditasyon yaptırımları şarttır.

(3) Akreditasyon işlemleri, TÜRKAK tarafından yapılır.

(4) Akreditasyona ilişkin esaslar, Bakanlığın uygun görüşü üzerine TÜRKAK tarafından belirlenir.

(5) Doğrulama kuralları, doğrulayıcı kuruluşların akredite edilmesi, doğrulayıcıların Bakanlık'ça yetkilendirilmesi, yetkilendirilen doğrulayıcıların denetimi ve belge iptali ile ilgili usûl ve esaslar, Bakanlık'ça hazırlanacak tebliğler ile düzenlenir.

(6) Doğrulayıcıların Bakanlık'ça belirlenmiş olan doğrulama kurallarına aykırı hareket etmeleri hâlinde, yetki belgeleri iptal edilir ve bunlara iki yıl geçmedikçe yeni yetki belgesi verilmez.

#### **Bilgi ve belge bildirim ve gizlilik**

**MADDE 10-** (1) Bu Yönetmeliğin öngördüğü iş ve işlemlerin gerektirdiği bilgi ve belgeler, işletmeci tarafından Bakanlığa ve doğrulayıcıya verilir veya ibraz edilir. Bakanlık ve doğrulayıcı, gerekli gördüğü takdirde ilâve bilgi ve belgelerin verilmesini veya ibrazını isteyebilir.

(2) EK-1'deki listede belirtilen faaliyetleri yürüten işletmelerin işletmecileri; işletmenin niteliğindeki veya işleyişindeki herhangi plân değişikliği veya kapasitesindeki herhangi bir değişikliği, bilgilerde ve belgelerde olabilecek değişiklikleri ve EK-1'de belirtilen faaliyetlere ve sera gazı emisyon izleme plânına etki edebilecek olan herhangi bir değişikliği, en geç yirmi iş günü içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu değişikliklere istinaden Bakanlık izleme planının ve sera gazı emisyon raporunun yenilenmesini talep edebilir.

(3) İşletmecinin herhangi bir sebepten dolayı değişmesi hâlinde, yeni işletmeci, önceki işletmecinin bu Yönetmelik kapsamındaki taahhütlerini ve mükellefiyetlerini başka bir işleme gerek kalmaksızın yüklenmiş sayılır ve değişikliğe ilişkin bildirimini en geç yirmi iş günü içerisinde Bakanlığa vermekle yükümlüdür. Bu değişikliğe istinaden Bakanlık izleme planının ve sera gazı emisyon raporunun yenilenmesini talep edebilir.

(4) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecek olan iş ve işlemler, Bakanlık'ça kurulan elektronik sistem üzerinden gerçekleştirilir.

(5) Bu Yönetmelik'te aksi belirtilmedikçe, Bakanlığa ve doğrulayıcıya verilen hiçbir bilgi ve belge işletmecinin yazılı rızası ve kanunî bir mecburiyet olmaksızın üçüncü şahıslar ile paylaşılmaz.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Çeşitli ve Son Hükümler**

### ***Müeyyideler***

**MADDE 11–** (1) Bu Yönetmeliğe aykırı hareket edenler ile bu Yönetmelik'te öngörülen mükellefiyetlerin gereklerine uymayanlar hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca müeyyide uygulanır.

### **Yürürlük**

**MADDE 12 –** (1) Bu Yönetmeliğin;

(a) 7inci maddesinde yer alan raporlama yükümlülüğü 01.01.2015 tarihinde,

(b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde

yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**MADDE 13 –** (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür

## EK-1: FAALİYET KATEGORİLERİ

1. Araştırma, yeni ürün ve proseslerin geliştirildiği ve test edildiği tesisler ve tesis bölümleri ile münhasır olarak biyokütle kullanan tesisler bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.
2. Aşağıda verilen eşik değerleri, genel olarak üretim kapasitelerine veya verimlere atıfta bulunmaktadır. Aynı tesis içerisinde aynı kategoriye tekabül eden birçok faaliyetin yürütüldüğü durumda söz konusu faaliyetlerin kapasiteleri toplanır.
3. Bir tesisin toplam anma ısı gücü hesaplandığında, tesis dâhilindeki yakıtların yakılmakta olduğu, onun parçası olan bütün teknik ünitelerin anma ısı güçleri toplanır. Bu üniteler her türde kazan, brülör, türbin, ısıtıcı, ocak, insineratör, kalsinatör, döner fırın, fırın, kurutucu, motor, yakıt hücresi, kimyasal döngüsel yakma ünitesi, yakma bacası ve termal veya katalitik yakma sonrası üniteyi bulundurabilir. Anma termal girdisi 3 MW'ın altında olan ve münhasır olarak biyokütle kullanan üniteler, bu hesaplamada dikkate alınmayacaktır. Münhasır olarak biyokütle kullanan üniteler, sadece ünitenin başlatılmasında veya kapatılmasında fosil yakıtların kullanıldığı üniteleri de ihtiva etmektedir.

Faaliyetler	Sera gazları
Toplam anma ısı gücü 20 MW ve üzeri tesislerde yakıtların yakılması (tehlikeli veya evsel atığın yakılmasına mahsus tesislerdeki hariç)	Karbon dioksit
Petrol rafinasyonu	Karbon dioksit
Kok üretimi	Karbon dioksit
Metal cevheri (sülfür cevheri dâhil) kavrulması, sinterlenmesi veya peletlenmesi	Karbon dioksit
Kapasitesi 2,5 ton/saat ve üzeri, sürekli döküm de dâhil olmak üzere, pik demir ve çelik üretimi (birincil ve ikincil ergitme)	Karbon dioksit
Toplam anma ısı gücü 20 MW ve üzeri yakma üniteleri kullanılarak demir içeren metallerin (demirli alaşımlar dâhil) üretimi veya işlenmesi. (İşleme; haddeleme, yeniden ısıtma, tav fırınları, metal işleme, dökümhaneler, kaplama ve dekapajı da ihtiva eder.)	Karbon dioksit
Birincil alüminyum üretimi	Karbon dioksit ve perflorokarbonlar
Toplam anma ısı gücü 20 MW ve üzeri yakma üniteleri kullanılarak ikincil alüminyum üretimi	Karbon dioksit

Faaliyetler	Sera gazları
Toplam anma ısıl gücü (indirgeme maddesi olarak kullanılan yakıtlar dâhil) 20 MW ve üzeri yakma üniteleri kullanılarak alaşımların üretimi, rafine edilmesi, dökümhane dökümü, vb. dâhil olmak üzere demir dışı metallerin üretimi veya işletilmesi	Karbon dioksit
Günlük kapasitesi 500 ton ve üzeri döner fırınlarda veya günlük kapasitesi 50 tonu aşan diğer ocaklarda klinker üretimi	Karbon dioksit
Günlük kapasitesi 50 ton ve üzeri döner fırınlarda veya diğer ocaklarda kireç üretimi veya dolomitin veya magnezitin kalsinasyonu	Karbon dioksit
Günlük ergitme kapasitesi 20 ton ve üzeri cam elyafı da dâhil olmak üzere cam üretimi	Karbon dioksit
Günlük üretim kapasitesi 75 ton ve üzeri, özellikle çatı kiremitleri, tuğlalar, refrakter tuğlalar, karolar, taş ürünler veya porselen olmak üzere, pişirme ile seramik ürünlerin üretimi	Karbon dioksit
Günlük ergitme kapasitesi 20 ton ve üzeri, cam, taş veya cüruf kullanılarak mineral elyaf yalıtım malzemesi üretimi	Karbon dioksit
Toplam anma ısıl gücü 20 MW ve üzeri yakma üniteleri kullanılarak alçı taşının kurutulması veya kalsinasyonu veya alçı panoların ve diğer alçı taşı ürünlerinin üretimi	Karbon dioksit
Keresteden veya diğer lifli malzemelerden kağıt hamuru üretimi	Karbon dioksit
Günlük üretim kapasitesi 20 ton ve üzeri, kâğıt, mukavva veya karton üretimi	Karbon dioksit
Toplam anma ısıl gücü 20 MW ve üzeri yakma ünitelerinin kullanılarak petrol, katran, kraking ve damıtma kalıntıları gibi organik maddelerin karbonizasyonunu da içeren karbon siyahı üretimi	Karbon dioksit
Nitrik asit üretimi	Karbon dioksit ve azotlu oksit
Adipik asit üretimi	Karbon dioksit ve azotlu oksit
Glioksal ve glioksilik asit üretimi	Karbon dioksit ve azotlu oksit
Amonyak üretimi	Karbon dioksit
Günlük üretim kapasitesi 100 ton ve üzeri kraking, reforming, kısmî veya tam yükseltgenme veya benzeri işlemler ile büyük hacimli organik kimyasal maddelerin üretimi	Karbon dioksit

<b>Faaliyetler</b>	<b>Sera gazları</b>
Günlük üretim kapasitesi 25 ton ve üzeri, reforming veya kısmî yükseltgenme ile hidrojen (H <sub>2</sub> ) ve sentez gazının üretimi	Karbon dioksit
Soda külü (Na <sub>2</sub> CO <sub>3</sub> ) ve sodyum bikarbonat (NaHCO <sub>3</sub> ) üretimi	Karbon dioksit

## **EK- 2: SERA GAZI EMİSYONLARI**

1. Karbon Dioksit (CO<sub>2</sub>)
2. Metan (CH<sub>4</sub>)
3. Diazot Oksit (N<sub>2</sub>O)
4. Hidroflorokarbonlar (HFC'ler)
5. Perflorokarbonlar (PFC'ler)
6. Sülfür Hegzaflorid (SF<sub>6</sub>)

## **EK- 3: SERA GAZI EMİSYONLARI İZLEME VE RAPORLAMA İLKELERİ**

### **1. Karbondioksit emisyonlarının izlenmesi**

Emisyonlar hesaplama veya doğrudan ölçüm yolu ile izlenmelidir.

#### **1.1. Hesaplama**

Hesaplama aşağıda verilen formül ile yapılmalıdır:

Emisyon Miktarı = Faaliyet verisi × emisyon faktörü × oksidasyon faktörü

Faaliyet verisi (kullanılan yakıt, üretim hızı gibi) tedarik verisi veya ölçüm şeklinde izlenmelidir.

Bakanlık'ça kabûl edilen emisyon faktörleri kullanılmalıdır. Faaliyete has emisyon faktörleri bütün yakıtlar için kullanılabilir. Önceden belirlenmiş olan emisyon faktörleri, ticarî olmayan yakıtlar (lâstikler gibi atık yakıtlar ve sınavi proses gazları) dışında kalan bütün yakıtlar için Bakanlığın uygun görüşü üzerine kabûl edilebilir. Rafineriler için Hükûmetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) tarafından belirlenmiş olan emisyon faktörleri, Bakanlığın uygun görüşü üzerine kabûl edilebilir. Biyokütlenin emisyon faktörü sıfır kabûl edilecektir.

Emisyon faktörünün karbonun bir kısmının oksidasyona uğramadığını dikkate almaması hâlinde, ilâve bir oksidasyon faktörü kullanılmalıdır. Faaliyete has emisyon faktörleri hesaplanmış ve hâlihazırda oksidasyonu dikkate alıyor ise, oksidasyon faktörünün kullanılması gerekmemektedir.

Her bir faaliyet, tesis ve yakıt için ayrı bir hesaplamada bulunulacaktır.

#### **1.2. Ölçüm**

Emisyonların ölçümü, standartlaşmış ve Bakanlık'ça uygun görülmüş bulunan metodlar ile yapılmalı ve sağlama amaçlı hesaplanmış emisyonlar ile teyit edilmelidir.

### **2. Diğer Sera Gazı Emisyonların İzlenmesi**

Bakanlık'ça belirlenecek olan standartlaşmış metodlar kullanılmalıdır.

### **3. Emisyonların Raporlanması**

Her bir işletmeci tarafından bir tesis için hazırlanacak rapor, aşağıdaki bilgileri ihtiva etmelidir:

#### **A. Tesisi belirleyici bilgiler**

- Tesisin ismi
- Tesisin posta kodunu da ihtiva eden adresi
- Tesiste yürütülen ve EK-1'de belirtilen faaliyetlerin tipi ve sayısı
- Tesisin irtibat noktasının adres, telefon, faks ve e-posta adresi
- Tesisin sahibinin ve var ise ana firmanın ismi
- Tesisin koordinat verileri

B. EK-1'de yer alan, tesis sınırları içerisinde yürütülen ve emisyonları hesaplanan her bir faaliyet için:

- Faaliyet verisi
- Emisyon faktörleri
- Oksidasyon faktörleri
- Toplam emisyonlar
- Belirsizlikler

C. EK-1’de yer alan, tesis sınırları içerisinde yürütülen ve emisyonları ölçülen her bir faaliyet için:

- Toplam emisyonlar
- Ölçüm metodlarının güvenilirliği üzerine bilgiler
- Belirsizlikler

D. Yanma emisyonları için rapor, faaliyete has emisyon faktörünün belirlenmesi sırasında dikkate alınmamış ise oksidasyon faktörlerini ihtiva etmelidir.

## **EK-4: SERA GAZI EMİSYONLARI DOĞRULAMA İLKELERİ**

### **Genel Prensipler**

1. EK-1'de listelenen her tesis ve faaliyetten kaynaklanan emisyonlar doğrulamaya tâbidir.
2. Doğrulama sürecinde, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesi kapsamında hazırlanacak olan rapor ve bir önceki yıldaki izleme dikkate alınır. Doğrulama; izleme sistemlerinin ve emisyonlara ilişkin raporlanan veri ve bilgilerin güvenilirliğine, inanılabilirliğine ve doğruluğuna matuf olarak hazırlanmalı ve aşağıdaki konuları özellikle dikkate almalıdır:
  - (a) Raporlanan faaliyet verileri ve ilgili ölçüm ve hesaplamalar
  - (b) Emisyon faktörlerinin seçimi ve kullanımı
  - (c) Toplam emisyonların belirlenmesine matuf hesaplamalar ve
  - (d) Ölçüm yapılmış olması hâlinde ölçüm metodlarının seçimi ve kullanılmasının uygunluğu.
3. Raporlanan emisyonlar, ancak güvenilir ve inanılır veriler ve bilgiler yüksek bir kesinlik seviyesinde emisyonların belirlenmesine imkân veriyor ise doğrulanmalıdır. Yüksek kesinlik seviyesi, işletmecinin aşağıda sıralanan kriterleri sağlayabilmesine bağlıdır:
  - (a) Raporlanan verilerde tutarsızlıklar olmamalıdır.
  - (b) Veriler, uygun bilimsel ve teknik standartlara göre toplanmalıdır.
  - (c) Tesisin konu ile ilgili bütün kayıtları eksiksiz ve tutarlı olmalıdır.
4. Doğrulayıcı, doğrulamanın konusu ile ilgili olan bütün sahalara ve bilgilere erişim hakkına sahip olacaktır.
5. Doğrulayıcı, tesisin Bakanlığa kayıtlı olup olmadığını kontrol edecektir.

### **Metod**

#### **Stratejik Analiz**

Doğrulama, tesiste yürütülen bütün faaliyetlerin stratejik analizine dayalı olacaktır. Bu, doğrulayıcının bütün faaliyetler ve onların emisyonlar için önemi hakkında genel bir görüşe sahip olmasını gerektirir.

#### **Proses analizi**

Gönderilen bilgilerin doğrulanması uygun olan hâllerde, tesiste yerinde incelemede bulunulacaktır. Doğrulayıcı, veri ve bilgilerin doğruluğunun belirlemek için yerinde incelemelerde bulunmalıdır.

#### **Risk analizi**

Doğrulayıcı, tesisteki bütün emisyon kaynaklarını, tesisin gelen emisyonlarına katkıda bulunan her bir kaynağın verisini güvenilirliği açısından değerlendirmeye tâbi tutacaktır.

Doğrulayıcı, güvenilirlik analizi sonuçlarına dayanarak yüksek hata riski olan kaynakları ve izleme ve raporlama prosedürlerinin toplam emisyonların belirlenmesinde hata meydana gelmesine katkıda bulunabilecek diğer yönlerini açıkça belirlemekle mükelleftir. Analiz, özellikle emisyon faktörlerinin seçimi ve her bir kaynağın emisyonlarının belirlenmesi için gerekli hesaplamaları ihtiva etmelidir.

Yüksek hata riski olan kaynaklar ve izlemenin yukarıda bahsedilen yönleri ile özellikle ilgilenilmelidir.

Doğrulayıcı, işletmeci tarafından belirsizlik derecesini azaltmaya matuf olarak uygulanan etkin risk kontrol metodlarını dikkate almak ile de mükelleftir.

### **Rapor**

Doğrulayıcı, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesi gereğince hazırlanan raporun uygun olup olmadığını belirterek, doğrulama süreci üzerine bir rapor hazırlayacaktır. Bu raporda, yürütülen iş'e ilişkin bütün hususlar belirtilecektir. Şayet, doğrulayıcının görüşüne göre toplam emisyonlarda maddi hata yok ise, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesi gereğince hazırlanan raporun uygun olduğu belirtilebilir.

### **Doğrulayıcı için asgarî yeterlilik ihtiyaçları**

Doğrulayıcı; işletmeciden bağımsız olmalı, faaliyetlerini güvenilir ve objektif şekilde yapmalı ve aşağıda belirtilen konulara hâkim olmalıdır:

- (a) Bu Yönetmeliğin hükümlerini ve ayrıca Bakanlık'ça kabûl edilmiş ilgili standartlar ve Bakanlık'ça yayımlanan ilgili bütün mevzuat
- (b) Doğrulan faaliyetlere ilişkin hukukî, düzenleyici ve idarî gereklilikler
- (c) Özellikle verilerin toplanması, ölçümü, hesaplanması ve raporlanması ile ilgili olarak, tesisteki her bir emisyon kaynağını ilgilendiren bütün bilgilerin üretimi.